

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Børnebastionen

2023

DET KOSTER EN TUDSE

DET KOSTER EN HUND

DET KOSTER EN RØD REJE

DET KOSTER EN BONDEGÅRD

DET KOSTER SPILSEN AF EN JETJAGER

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø."

"Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Små grupper
Mad og måltider
Selvhjulpenhed
Bevægelseslege med low arousal

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Vi har i en længere periode ikke haft faglige fyrtårne, da der har været stor udskiftning i medarbejdergruppen. Der er nu uddannet to faglige fyrtårne, som også er certificerede til KIDS. Vores arbejde med evalueringskulturen skal startes op og implementeres fra august 2023.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

*Her kan I **kort** skrive, hvordan I har grebet arbejdet an, fx om I har lavet workshop, gennemført konkrete evalueringer, haft oplæg fra interne eller eksterne. I kan også indsætte billeder eller lignende.*

Under udarbejdelse af det pædagogiske årshjul og tiltagene på baggrund af anbefalingerne fra tilsynet, har vi sikret, at vi kom omkring alle de læreplanstemaerne.

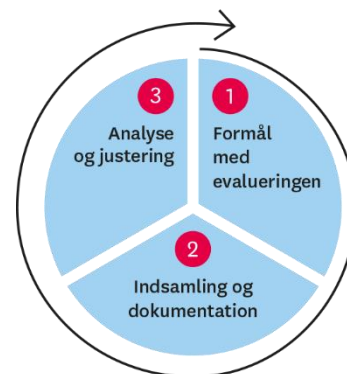
Under udarbejdelse af overleveringsbeskrivelser til KKFO og skole samt dialoghjul er vi blevet opmærksomme på hvilke dele af den skriftlige læreplan vi skal have mere fokus på.

Derudover har vi haft drøftelser på p-møde om hvordan organisering af rutinerne har betydning for hvordan tilsynets anbefalinger kan implementeres.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Klyngeledelsen har evalueret på ”**etablering af evalueringskultur**”, som ikke er implementeret systematisk i nogen af enhederne endnu.

Børnehaven har evalueret på **storbørnsgruppen** - både organisering og indhold.

På et p-møde har vi drøftet, hvordan vi skal få etableret et stærkere **sprogligt læringsmiljø** i vuggestuen.

Pædagogisk udvalg har drøftet **resultaterne af KIDS-målinger** gennemført i 2022/2023 hvoraf det fremgik at relationen mellem børn og voksne kun lige blev vurderet til at være tilstrækkelig. På baggrund af dette resultat har pædagogisk udvalg besluttet, at vi i det kommende år skal have særligt fokus på relationer og kommunikation – herunder kompetenceudvikling af de voksne.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I kort, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer? Dette er trin 1 i evalueringscirklen.

Generelt: Vi vil sikre at der er overensstemmelse mellem den skriftlige læreplan og den konkrete praksis.

Evalueringen omhandler hvilke tiltag der skal til for at få læreplanen implementeret grundigt og ensartet på alle stuer.

Sprog

Vi ville se om vi kunne få øje på om der er sammenhæng mellem flere af de 3-årige børns manglende sprogudvikling og sprogmiljøet i vuggestuen.

Relationer

Vi ville nå frem til tiltag som gør de voksne i stand til i højere grad at sikre de voksnes følelsesmæssige relationer til børnene og børnenes indbyrdes relationer.

Storbørnsgruppen

Vi ville vurdere om effekten af storbørnsgruppen står mål med ressourceforbruget.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videooptagelser, screeninger, relationskemaer, børneinterviews, tegninger. Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringsskemaet. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Sprog

Observationer, sprogtrappe og sprogvurderinger har vist at flere af de 2-3 årige ikke har et alderssvarende sprog og at sproget ikke udvikler sig nævneværdigt, når de kommer i børnehave.

Relationer

KIDS-observationer har over ½ år vist, at de voksnes relationer til børnene kun lige er tilstrækkelig. Der har ikke været nogen udvikling hen over det halve år med tre observationsrunder.

Storbørnsgruppe

Ressourceforbruget og indholdet er drøftet på et p-møde.

Dialoghjul og statusamtaler med forældrene, samt behovet for skoleudsættelse eller mundtlig overlevering til skole/KKFO. (Ligger i AULA)

Etablering af evalueringskultur

Vi har tidligere i Børnebastionen fået implementeret en evalueringskultur, men på grund af meget stor udskiftning i medarbejdergruppen, har der ikke været faglige fyrtårne. Da næsten alle medarbejderne var nye fra midten/slutningen af 2021, har det taget tid at få samarbejdet til at fungere. Det er først nu den nye medarbejdergruppe er klar til at evaluere/reflektere over deres praksis – både ved formelle møder og i hverdagen.

De **små grupper** er en anbefaling fra vores tilsyn. Vi har sat fokus på dette i al planlægning af pædagogiske aktiviteter om formiddagen. Evalueringen viser, at der er mere ro og fordybelse - især til gavn for børn i udsatte positioner, men også til gavn for børnefællesskabet (der er langt færre konflikter, meget mere dialog, leg og samarbejde, mere fleksibilitet hos det enkelte barn ift samarbejde med de øvrige børn, deltagelse i aktiviteter og krav i rutinesituationerne).

I forbindelse med **Mad og måltider** har vi på klyngeplan haft et stort projekt: Ordet på bordet. I den forbindelse har vi haft oplæg fra Anne Elsøe (om madro, madmod og madglæde). Det er også en udløber af tilsynet 2021, hvor det blev påpeget, at der var for lidt dialog med børnene under måltiderne, samt at børnene blev for lidt inddraget i forberedelserne. Børnene deltager på skift i borddækningen. Børnene sidder på faste pladser. De øser selv op og sender fade og kander videre til hinanden. De voksne sørger for at der er en god dialog omkring bordet og at børnene har øje for hinanden.

Selvhjulpethed er beskrevet i vores læreplan og er en stor del af hverdagen. Vi arbejder kontinuerligt med at udvide børnenes muligheder for at være deltagende i forberedelse af rutiner og aktiviteter. I nogle tilfælde bliver det indskrevet i handleplaner på enkelte børn, på hvilken måde selvhjulpethed skal være i fokus og hvorfor. Vi laver også ind imellem småprojekter, hvor det overordnede formål er styrkelse af selvhjulpetheden hos den samlede børnegruppe.

Bevægelseslegene er sat i gang på baggrund af et oplæg i forvaltningen om proprioceptive øvelser og low arousal-lege, som vi deltog i, da vi gennem de seneste måneder har fået tiltagende flere kropsligt urolige børn. Legene bliver gennemført dels som planlagte ugentlige aktiviteter dels som spontane aktiviteter. Der er en kontant og målbar effekt af disse lege og øvelser, som vi er i gang med også at implementere som værktøj i f.eks. rutinesituationerne.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Langt de fleste børn er i god trivsel og har gode legerelationer. Medarbejderne er gode til at skabe rum for børnenes deltagelsesmuligheder. Og der er opmærksomhed på legitim perifer deltagelse.

Ift sproglig udvikling:

- Vi læser mange bøger, men laver ikke dialogisk læsning
- Vi laver ikke quiz, når vi har læst bøger for de ældste (sproglig hukommelse)
- Den medarbejder, som lavede brætrollespil, er ikke længere ansat. Derfor bliver der ikke lavet brætrollespil.
- Det er ikke alle legetøjskasser, der har både billede og tekst
- Vi øver os i at skabe gode dialoger under måltiderne, men der er stor forskel mellem stuerne og også på stuerne på hvor meget dialog der bliver skabt eller understøttet.
- Dvs at vi med den nye medarbejdergruppe ikke har fået etableret det sproglige læringsmiljø, som vi havde intentioner om, da vi lavede den skriftlige læreplan i 2019.

Ift barn/voksen-relationer

- Vores skriftlige læreplan beskriver ikke hvordan vi sikrer det brede læringsmål om at understøtte samspil og tilknytning.
- Medarbejderne har ikke den nødvendige viden om samspil og tilknytning.
- Vi lever ikke op til beskrivelserne af hvor børnene har medbestemmelse (indkøb af legetøj, menuen)
- Vi skal have beskrevet børneperspektivet ift relationer med de voksne

Storbørnsgruppe

Vi bruger mange ressourcer på at have storbørnsgruppe hver dag.

Det gavner de ældste børn rigtig meget at være i storbørnsgruppen. De profiterer af at være jævnaldrende og kunne understøtte hinanden i at blive store.

Det skabte en fragmenteret oplevelse i børnehaven, hvor børnene kun var på stuen om eftermiddagen og de andre voksne ikke vidste, hvad de havde lavet om formiddagen.

Børnene har også brug for at være rollemodeller for de mindre og at have en oplevelse af at være betydningsfulde hjælpere for de voksne

Derfor vil vi afprøve om vi kan opnå samme effekt ved at have storbørnsgruppe 3 dage om ugen.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Sprog

Vi vil gennemføre et kompetenceforløb ift den tidlige sprogudvikling

Vi vil sætte os ind i hvordan vi ved hjælp af indretningen på stuerne kan understøtte et sprogligt læringsmiljø

Vi skal have lavet flere sprogkasser både til børnehaven og vuggestuen.

Vi skal have indrettet et sprogprogram, hvor der kan arbejdes intensivt med de børn, der har sproglige udfordringer.

Relationer

Vi skal have omskrevet hele afsnittet om alsidig personlig udvikling

Brug dialoghjulet som eksempel på tiltag, der kan styrke relationerne

Små grupper hver formiddag

Pædagogiske bagdøre skal være en fast del af pædagogiske planlægning

Vi skal have fokus på pædagogik i rutinerne (læring hele dagen)

Vi skal have fokus på bevægelseslege, som styrker børnenes relationer

Storbørnsgruppen skal indskrives i læreplanen

Der er storbørnsgruppe 3 dage om ugen. Resten af ugen er børnene på stuerne.

Rollemodeller for de små, de får rollen som hjælpere for de voksne,

Det er ikke to faste medarbejdere, som har storbørnsgruppen hele året. Derimod bliver de voksne tilknyttet gruppen alt efter temaer og aktiviteter.

Der er fortsat et fastlagt program for storbørnsgruppen.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

"Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Forældrerådet mener ikke, de har viden om pædagogik/pædagogisk praksis eller kompetencer til at tale om dette og har derfor valgt ikke at være med til at evaluere læreplanen.

Forældrerådet er løbende orienteret om hvornår og hvordan vi arbejder med temaerne og hvilke dele af læreplanen vi har valgt at evaluere.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Sprog og kommunikation

Alle medarbejdere skal introduceres til dialogisk læsning

Alle medarbejdere skal introduceres til dialog under rutiner og til italesættelse af handlinger

Alle medarbejdere skal introduceres til dialog om følelser, når børnene er i konflikter

Vi skal have lavet flere sprogkasser både til børnehaven og vuggestuen.

Der skal være flere billeder i legezoneerne

Der skal være fortællebilleder i alle rum

Relationer

Medarbejderne udtrykker, at f.eks. børn med manglende sprog eller diagnoser kan være svære at knytte relationer til. Der er brug for kompetenceudvikling om tilknytning og relationsdannelse.

Vi skal have mere viden om hvordan vi motivere børn med diagnoser til deltagelse i aktiviteter og fællesskaber.

De planlagte aktiviteter skal tage udgangspunkt i at skabe relationer børnene imellem (fælles tredje)

Inddragelse af børnenes initiativer i lege og aktiviteter

Storbørnsgruppen

Den nuværende organisering af arbejdet med storbørnsgruppen skal evalueres maj 2024.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

På alle p-møderne fra efterår 2023 skal vi reflektere over pædagogiske problemstillinger og dilemmaer.

På hvert p-møde udvælges ét afsnit af dsl som gennemgås og justeres

På stuemøderne skal der altid evalueres på igangsatte aktiviteter – enten når aktiviteten er afsluttet eller efter en aftalt periode.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

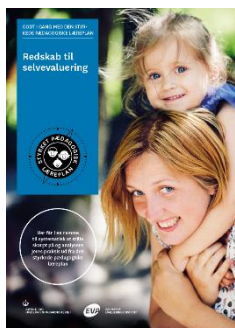
Hele den pædagogiske læreplan skal omskrives, da der er kommet en helt ny medarbejdergruppe.

Vi har de seneste to år haft meget fokus på bevægelse og på gode måltider. Dette skal indskrives i læreplanen og fremadrettet være vores profil.

Det nye koncept omkring storbørnsgruppen skal indskrives i dsl

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den
pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC